

E-705

Atnaujinta, ir padrutinta

Karališka Gramata

kurroj

Beginejimas su musu

ir

Svētimōs Dēmēs Savorais

abelnay uzdraustas.

Išrašyta Berlinej 17liktoji dienoj Grodinnio
mete 1747.

Karalāuczuje,

Išspāusta pas Karališka Knigū-Spaustoj.

Res Briccius
is Diemo Sea-
tones Brusū Karalus,
Marg-Browas Brandenburgiskas,
kwentōs Rimionū Ciecorystēs Wyrāufasis Kamar-
Wiespatz / ir Kur-Siechtō / pilna waldza turris ir wy-
raufas Ericis Slesingēs, pilna Waldza turris Prin-
cas ant Draniū, Reyspatel ir Walengin / Zemēsa kur-
res Geldern / Magdeburg / Klēwe / Jhlik / Bergen / Sztet-
tyn / Pommern Kapuben bey Wenden waddinna / Ericis
Zemjū Mēklenburg bey Krossen / Burg-Browas Nienber-
giskas / Siechtōs Zemjū Alberstat / Minden / Kamyn / Wen-
den / Szwēryn / Raceburg / Ost-Prusland bey Marg-
Browas ant Zemjū / kurreš wadinna Dencollern / Ruh-
byn / Mark / Ratwensberg / Denstein / Zeklenburg / Lin-
gen,

gen/ Schwern/ Byren bey Leerdam/ Biespat's is Ra-
wenstein is Zémjū Rostof/ Sztargardt/ Lauenburg/
Bytowo/ Arlay ir Breda 2c. 2c. 2c.

Upsakom koznam, kaipu, kaczeig, musu nobaznin-
kai Lewai kelles gerras ir naudingas Gromatas del
iskladingo Rammū = Verbeginejimo Zemeje o upaczen
dienoj 21. Geguzinno Menesio 1723. ir 27. dienoj Kar-
welinno Menesio 1737. dawu, ir tusa pitta nelabba
Pasielgimma astreij uzdraudinno, Mes tikt pries Mu-
su Wale istirem, kad pagal tas ne doroma, o tokiu
budu Miesū ir Kiemū Zblaisimas tuleropay gaisin-
tas ir isardytas tampa, Mes, Gromatas tas dūtas
is naujo perweizdėti, ir del to Begojimo per Rammus
tokius Paliepimus istatyti dawem, kaipu Zblaisimas
géro Dawado, ir Zemės Palaima ispraso.

Delto norim, istatom, ir paliepjam tolaus malonin-
gai ir astrey.

ant imo.

Kad wissas Beginejimas ir Walsiojimas Kristcionū
ir Zhdū, ar nu sawēs, ar per sawo Bernus Zemeje su Kro-
mu = Saworais butent Zolemis geramom's, Thee, Wad-
dinnamams ir Puppais geramais, Caffee Waddinna-
mais, Kuf ir gerama brangu Tabaku, Knasteris wad-
dinnams, ir kittū Saworū ar su Bezimmais ar Rogemis
per Kiemus weskia, arba i Rammus Kiemose su Kurbais,
Pundeleis ineskia, abelnay kaip pirmay taip ir tolaus
uzdraustas tur buti. Delto Wiraushbe, Amtmonai, Al-
monai, Szaltiskai ir Prowininkai Kiemose, kurrie zinnoda-
mi perleis, kad Kristcionai, Zhdai, Kromininkai, Kol-
porturai kaip jie waddinnami, Tyrolū = Zemės žmones,
kwépanciu Zolū Kromininkai, swétimi Keciu = Szepeciu,
Pellū = Spaisciu Darbininkai ir Rebojey, Audeklū = Sa-
worninkai, Spatū, Wyno = Kromininkai Zirkū = Tefinin-
kai Koritātū = Kromininkai, ir kittie, kofie kift butu tokius

Taworus furriam noris Kiemose pardada arba Karcia-
moj' sulija ir jiems ne tojaus wissa Tawora su Arkeis ir
Bezimmu attims, ir i Kiemo to Suda nugabes Wyrau-
sybe ir Amtmonai 20. Doleru, Szaltikai Prowininkai ir
Karciauninkai ant 2. Doleru bus forawoti. O jeib Bu-
rai reikalingu Daiktu ne stokotu furrius tokie Zmones
podraug aplinkuy nesia ir Miestose tankeu ne pardudami
yra ta iper kitta Gromata jau apsakyti dawem, kad
Swetimams, furrie tokius Daiktus pataisyti ismoke
ypaczen Keczus, Geldzus, Dalgiu-Kocius, Coberius,
Skrines, Medinnu-Szupelles Lopetas, Spatus, ma-
zas Szupeletes darantiems, musu karaliskoj Prusu ze-
mej' Miestose ir Kiemose nusileistis, ir fur tiktai prie
tokiu Daiktu reikenti Medi randa, sawo Darb-Betes
itaisyti pawelita yra.

2.

Wissi Zydai furriems Kupcauti pawelityta, o Szutz
Zydai Waddinnami, ar jie patis Rammus perbegines
su Taworu, ar sawo Bernus, Waikus su Taworu i
Kiemus isus, arba slapzen sawo Tawora fur paguldys
tiems Taworus, Arklei ir Bezimmus kaip ir Passas
bus attintas, ir jie is Zemės iswaryti. Bet kad Wy-
rausybe kiemose nu Zydū Mieste pasilaitanciu Tawora
norėtu, Zydams pawelita yra tadda jiems ta prinešti,
butent kad Gromatas sawo raskitas Accises Uzweizdams
parode, Tawora drauge isnesama uzpezwetiti dawie ir
Pasa eme. Bet tadda Zydams Kiemose i Rammus kittus
beginėti ne pawelitu, bet Wyrausybe kad Zydus tus
is Miestu iswadidinno, ir kas norejo prisipirko, arba
Tawora perweizdeta atpezwetyo kaczais nieka butu
pirke tur ta Tawora weley su Peczweciu tos Wyrausi-
bes uzpezwetiti, Gromatas jiems diti, kad Atpezweti-
jimme Accises-Peczwetis ne isardintas surastas buwes,
o Zydai pareinantie weley prie Accises tur apsisakytis,
ir

ir ta Sawora te jau po dabbotingo Perweizdejimo Sa-
woro ir Peczwecio tos Wyraushbes, ir kittu wiernu
paznystamu Zmonu weley diti atpetzwetiti, o je ne, teks
jiem ta pati pirm minneta Korawone. Swetimams,
arba tiems Zydams kurrje su Pundeleis per Rammus
Zemes musu walkiojass' paliekam ta pacze Korawone,
kurroj Gromatos' dienos 27. Karwelinno 1737. Per-
firm. i. pastatyta, butent desimt Doleru Zydawejam,
ir Saworas tas bus atimtas. Kad tie Zydai tolaus
dar apsimtus Kiemus su Saworu perbegineti, ir ma-
zause Daitose patropiti butu, tiems ne tiktai pirm
minneta Korawone teks, bet dar ant Meto arczausoj
Zesungej' i Karrucias bus imesti.

3.

Zrgi ne jokš te drista ant Kiemu Sawora, ant kuno
Zblaimmo reikalingus Daitus, Wyna, Brang Wy-
na pardadamu paguldnti, ney su kittais dide Acczise
nefanceis Saworais kupciauti, bet tokie paguldnti Sa-
worai, kurrje be Gromatu ir kittu Zensu yra Kieno
jie, ir kur jie nugabenami, uspezwetijami ir arciausai
Accizei apsakomi buti, kostai tadda perklausineta per-
weizdeta, ir perzengime hitto musu karalisko Palepim-
mo, Perzengtojo Bezimmas, Arlei ir Saworas pade-
tas prapuls, o tie Gacpadorei Kurrie tyciomis ant
tokios Kupczystes jus prieme, kad Ponai, ant Pinniga
o prasteji prieKarruczū ar kittaip Kune sawo Korawone
gaus. Bet kas ant Buttū Pakurimmo reike butent:
Malkas, Lotai, Lentai, Muro-Kalkes-Ukmenis, bei
Czerpcios Kiemose arti Passileidzantiems ant gero pa-
guldnti, yra pawelita.

4.

Upie Begojimnia su Saworu Miestose, paliapiam
maloningai, kad nejokš Kupcu-Sawora aplink nebotu,
ir pardu, (tarp kurre tie trumpi Saworai kurreis kaip

Waddinnami Sabblicū-Kromininkai nešodavo butent:
Peilei, Dirklēš, iš medžio darantuos arba su Ruda ap-
muštos Pypkes ir Pypkiu-Galvos, prasti Salczei,
Kecēi, Szepcei, Pellū-Spashuwei 2c. 2c. ne išmanomi
yra, bet Miestose tuš aplinkui nešoti pavelyta paliekam)
ir kad kas patropitas butu, Saworas tas jam bus at-
tintas.

5.
Iškaukimas wišū ant Kuno Išlaimimo reika-
lingu Daiktū Miestose, ir Uprasimas kad jie ta arba kitta
Sawora pardūdama tur, pawelita yra.

6.
Ir Rešojimas Saworū Turgaus Szese yra Pawe-
litas o cze ne išmanomas.

7.
Taip ir Miestose passilaimantiems Bekerams iš musu
geros Wales maloningai pawelita sawo iš Miltu nu
kurro Accize dawo Pyragus ir Kringeles padarntas
Miestose ir Kiemose upaczcy kad Pasa na Accyzsēs tur,
kaip jiems galima, parduoti.

8.
Beginejimas Mesininkū ir Brangwynininkū kurrie
be reikalo ant Kiemū passilaimo, Miesa ir Brangwyna
ant Kiemū ir wissur aplink nešoja, abelnai prie Utemim-
mo sawo Saworo yra uzdraustas.

9.
Del swetimū gelizinnu, ir ant kuno Išlaimimo reika-
lingu Daiktu, Kromininkai Kiemose ir Zemesa norim'
Mes maloningan, kadangi jie ne tiktai Turgaus Szese,
kurramme tikt koznam atšraštis pawelita, su gelizinnu
Saworū, Spatū, Kafelū, per Zeme traukiassi, bet ir
musu Zemeje tankeš tuš paguldyti apšim' ir musu Pa-
donams minneta jau kaip ir kitta Sawora pordūda, ir
atpencz saw pristwešta butent: Linnus, Kannapius,
Udus

Udus, Skurus, Zaufus, sēna Messinga, Swara, Zin-
na ir kittus Daiktus prūma, ir per slapcius Kelus is
Zemes musu isweza, tattai abelnay usdrausta.

10.

Ir, kadangi mums ant zinnēs dāta, kad Zurgaus ir
kittam' Szese daug Sawalninkai Wyrū bei Motinū ran-
dasi, kurrie per klasia kad galletu jie Galwius gnditi
su Sēkla, Darzu-Szole, ir su kittais Daiktais per Zeme
trauktas, priegtam ing kaip Sigonai Zynyste, Gelluki
sakoti, apsim. Ir tami prastosus Zmones prigāuna,
ypaczej Wagnste daro; Delto Waldanijos, Steuer-
Notai, Amtmonai, Miestū Wirausjbe ir Prowininkai to-
kius Balkatas tūjaus sugāuti, jū nedawadna Passiel-
gimma surapijti, ir Gromatas tas prie Kamorōs tur isu-
sti, jeib tokie pagal Pelna is žemēs isguiti arba i Szanca
imesti, jiems Passai ne dūti, o jeib Passus jau gawe,
jiems tie attimti ir Gromatoms prideti butu, Zodziu to-
kie Sawalninkai ing tiems kurrie su uzdraustu Zaworu
aplink begineja laikyti ir nekaij ney Miestose ney ant
Zormarko ney ant Riemū tur kencziami buti.

Delto pagal hitta naugen perweizdeta ir padrutin-
ta Valiepiama ne tiktai wissus musu Padonus, ir swe-
timus diddey graudenam, nu to uzdrausto Rammū
Verbegojimmo atstoti, bet ir su tikkra wale uzdraudziam
taipo, kad ne tiktai Zaworas Resantiems bus atimtas,
bet ir tie, kurrie nu jū pirko ir Perklusinejime apluddy-
ti ir perwesti bus surasti, ar butu Edelmonai, Amtmo-
nai, Almonai, ar Burai nu kozno Doleru Zaworo nu-
pirkto kettures Dolerus Stropo dūti turres, nu kurrio
kas karta trezia Dalis tam teks, kurs tattai apsafo.

Valiepiam delto musu Krngs-Kamaroms, wissiemis
musu Siskolams ir kittiems Zluzaininkams, ypaczej
Waldanijoms, Steuer-Notams, Minto ir Accises
Szluzaininkams Wagnistrams kōnai Wirausjbei ir
kalti-

Szaltikoms, Sudzoms ir Prowininkams ant Kiemu tik-
kraj ant to dabboti, Perzengencius hitto Paliepinimo
su Arkleis, Bezimmais Rogemis ir Karruceis wissur
atlaikyti, Zawora atimti, ir y Prowa ygabenti, ir tad-
du musu Kengs Kamarai itinkanciu budu tattai ap-
sakiti, kurroji tadda ne tiktai del Atemimmo hitto Za-
woro Paliepinima dus, bet ir Perzengtojus pagal Pelna
ar Pinnigais ar Karruceis ant Kuno korawos, o apsa-
kanciam trecia Dali atimto Zaworo isdus.

Dar paskauses paliepiam, kad hitta Gromata ka-
raliska Miestose pri Not-Uzu Durru, Kemose, Karcia-
mose wissur uskabbinta, ir du kart per meta butent pir-
moj dienoj Menesu Berzelo ir Grodinno ar Baznicio-
sa, ar prie Baznyciu Durru, pagal kozno wieto Pa-
proti paskaityta butu, jeib nieks su Rezinnojimu issi-
kalbeti galletu. Su musu Karaliskos Aukstobes Pa-
rasimmu ir Peczweczu data Berlinej 17listoj dienoj
Grodinnio Rete 1747.

Prizlus.

A. D. v. Biereck. J. W. v. Happe. A. F. v. Boden. S. v. Marschall. A. L. v. Blumenthal.